

–

Salgótarján Megyei Jogú Város

2009. évi költségvetésének

K O N C E P C I Ó J A

és

a részletes költségvetés elkészítésének

követelményei

Salgótarján, 2008. november 14.

Előterjesztő:

Székyné dr. Sztrémi Melinda

polgármester

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldalszám
<i>I. <u>A 2008. évi költségvetés gazdálkodási eredményeinek, pénzügyi folyamatainak főbb jellemzői.</u></i>	2
<i>II. <u>Az önkormányzat 2009. évi költségvetésnek a központi költségvetésből adódó Külső feltételrendszere</u></i>	7
A helyi önkormányzatok támogatása	7
<i>III. <u>A költségvetés-politikai cselekvés irányai, a 2009. év céljai, feladatai</u></i>	9
1. Az önkormányzat működési feltételeinek biztosítása, az ellátási színvonal megtartása	10
1.1 A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások színvonalának lehetőség szerinti megőrzése	10
1.2 Az oktatási, nevelési feladatok színvonalának megtartása, hosszabb távon az intézményhálózatnak a gyermekek számához jobban igazodó átalakításának feltétele mellett	10
1.3 A felsőoktatás és felsőfokú szakképzés feltételrendszerének stabilizálása	11
2. A felhalmozási kiadások fő cselekvési irányai	11
2.1 Az önkormányzati ingatlanvagyon működőképességének megtartása	11
2.2 Hitelforrásból fedezett felhalmozások	11
<i>IV. <u>A költségvetés bevételi oldalának szabályozási feltételei, meghatározói</u></i>	11
1. A központi költségvetés forrásai	12
1.1 Az átengedett személyi jövedelemadó	12
1.2 Az állami hozzájárulások és támogatások	12
1.3 Központosított támogatások	13
2. Önkormányzat sajátos működési bevételei	13
2.1 Helyi adók	13
2.2 Gépjárműadó	13
2.3 Illetékbevétel	14
2.4 Bírságok, pótlékok, egyéb sajátos bevételek	14
3. A költségvetési szervek működési bevételei	15
4. Támogatásértékű működési bevételek	15
5. Felhalmozási bevételek	16
5.1 Felhalmozási állami források	16

5.2 Támogatásértékű felhalmozási pénzeszközök	16
5.3 Felhalmozási és tőke jellegű bevétel	16
<i>V. <u>A költségvetési kiadások tervezésének szabályozási feltételei, meghatározói</u></i>	18
1. Működési kiadások, támogatások	18
1.1 Bérpolitika	19
1.2 Szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, valamint egészségügyi ellátás	20
1.3 Oktatási-nevelési, közművelődési, sport, ifjúsági és civil feladatok	22
1.3.1 <u>Oktatás-nevelés</u>	22
1.3.2 <u>Közművelődés</u>	25
1.3.3 <u>Sportfeladatok</u>	26
1.3.4 <u>Ifjúsági feladatok</u>	27
1.3.5 <u>Civil feladatok</u>	27
1.4 Egyéb intézményi feladatellátás tervezési szabályozása	27
1.5 Igazgatás és városüzemeltetés	27
1.6 Működési célú pénzeszközátadás államháztartáson kívülre	30
2. Felhalmozási kiadások	30
2.1 Felújítások	31
2.2 Beruházások	31
3. Adósságszolgálat	32
4. Tartalékok	33
5. Önkormányzaton kívüli feladatellátás	34
<i>VI. <u>A költségvetési deficit finanszírozása</u></i>	34
<u>Határozati javaslat</u>	36

„Ha nem teheted amit akarsz,
akkor azt kell akarnod amit tehetsz.”
(zsidó mondás)

Tisztelt Közgyűlés !

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 70.§-ának rendelkezése alapján a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót, a polgármesternek november 30-ig kell a Közgyűlés elé terjeszteni. Ezen előterjesztés ennek a törvényi kötelezettségnek tesz eleget.

Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII.30.) Korm. rendelet 28.§-a szerint „a bizottságok véleményével együtt a koncepciót a képviselő-testület megtárgyalja, és határozatot hoz a költségvetés-készítés további munkálatairól”. A polgármester a helyi önkormányzatnál működő bizottságok véleményét kikéri. A Pénzügyi bizottságnak az egész koncepcióról kell véleményt alkotnia.

A koncepció az önkormányzati költségvetés megalkotásának első lépése, hiszen ezen dokumentumban a Közgyűlés meghatározza a 2009. évre vonatkozó lényegi tervezési feltételeket, irányokat, főbb feladat-ellátási prioritásokat. Rendkívül lényeges feladatról van szó, hiszen az önkormányzat 2009. évi költségvetési feltételeire vonatkozó modellszámítás fedezetlenséget mutat, ezért rendkívüli körülményekkel kell a célrendszert, és a tervezési feltételrendszert meghatározni úgy, hogy a részletes költségvetés egyensúlya biztosítható legyen.

A beterjesztett koncepció a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetési törvényjavaslata, önkormányzatokat érintő forrásszabályozásának figyelembevételével készült.

A megalapozó nagyvonalú számítások, becslések, a Polgármesteri Hivatal irodáinak, és az önkormányzat intézményeinek adataira támaszkodva kerültek elvégzésre. A jelenlegi információk nem teszik lehetővé konkrét előirányzatok rögzítését, hiszen a költségvetési törvény forrásszabályozása is, a korábbi évek tapasztalatainak megfelelően, erőteljesen változni fog. A költségvetési koncepció kalkulációs rendszerében azonban jól láthatók a költségvetés fő keretei, belső arányai és korlátai, valamint a szükséges cselekvési irányok és azok feltételrendszerei.

A költségvetési koncepció számára jelenleg rendelkezésre álló információk alapján kialakított modellszámítás jelentős fedezetlenséget mutat, a számításba vehető bevételek nem fedezik az elképzelések szerinti kiadásokat. Ebből adódóan a költségvetés-tervezés során rendkívüli követelményként kell érvényre juttatni a hatékony, takarékos feladatellátás elveit.

I.

A 2008. évi költségvetés gazdálkodási eredményeinek, pénzügyi folyamatainak főbb jellemzői

Az önkormányzat 2008.-évi költségvetésének kialakítása, hasonlóképpen mint az előző éveké, a rendelkezésre álló állami források szűkössége jegyében zajlott. A mozgásteret alapvetően meghatározó központi költségvetési kapcsolatokból származó források szabad rendelkezésű része az inflációs kulcs alatti mértékben növekedett, így a reálértéktől elmaradó forrás közvetlenül is fedezetlenséget generált a költségvetés kiadási oldalán. Ehhez kapcsolódott, hogy az önkormányzat saját bevétel-növelési lehetőségének korlátozottsága miatt a tervezésben előírható bevételbővítés is szerény lehetett.

Ezekből fakadó szűkös tervezési mozgásteret nem kompenzálta, hogy az önkormányzati gazdálkodás a 2007. évben jól teljesített, így jelentős pénzmaradvány keletkezett, amely kedvező induló pozíciót teremtett a 2008. évben végrehajtandó feladatok pénzellátásához.

A 2008. évi költségvetés forrásellátásában jelentkező tervezési hiány kezelhető szintre való csökkentése, feladatracionalizáló, hatékonyságnövelő, megszorító intézkedési terv kidolgozását generálta. A Közgyűlés a 8/2008. (II.12.) Öh. sz. határozatával fogadta el a 2008. évi költségvetést alátámasztó intézkedési tervet.

A Közgyűlés az intézkedési terv alapján a rendelkezésre álló feltételrendszer figyelembe vételével biztonságos működést és fejlődést is magába hordozó költségvetést fogadott el.

A 2008. évi költségvetés háromnegyed éves teljesítésének általános jellemzője, hogy a meghatározott feladatok elkészítéséhez szükséges források a felmerült költségek finanszírozási igényének megfelelő időben és mennyiségben rendelkezésre álltak, forráshiány nem akadályozta a kiadásokat.

Az önkormányzati költségvetés végrehajtása hatással van a következő év induló pénzügyi pozíciójára is, így lényeges hogy a harmadik negyedév teljesítési adatai alapján milyen várható pénzügyi folyamatok, eredmények befolyásolják a tervezési feladatot.

A 2008. évi gazdálkodás lényegi eredményeit, folyamatait az alábbiak jellemzik:

Bevételek

- Működési saját bevételek

=Az intézményi működési bevételek várható teljesítése az eredeti előirányzatot meghaladja, tehát az év során többletbevételek jelentek meg az intézményi szférában. Mivel a többletbevétel elérésében az intézményeknek közvetlen érdekeltsége jelentkezett, az eredményes intézményi erőfeszítés a gazdálkodási stabilitást erősítette.

A következő év bevételi tervezésénél a gyermekélelmezéssel kapcsolatos bevétel határozza meg alapvetően az előirányzatot, amelyet kiegészíthet reálisan számításba vehető egyéb saját bevételi elem is.

= Helyi adóbevétel előirányzatának teljesítése várható, amit jelentősen befolyásol az év végén jelentkező adófeltöltés mértéke. A 2008. évben jogszabály-módosítás következményeként néhány adóalanyt érintően az adómegosztás változása következtében az önkormányzat részére teljesítendő adófizetési kötelezettség csökkent, amelyet a következő évi bevételi előírásnál figyelembe kell venni. Ez az előző évtől elmaradó szintű bevételi előirányzatot is eredményezhet a 2009. évben.

=Bírságok, pótlékok, egyéb sajátos bevételek várhatóan teljesülni fognak. Ezen belül az önkormányzati bérlakásokkal kapcsolatos bevétel várhatóan nem az előirányzatnak megfelelően alakul, a kintlévőség így is 140.000 ezer forintot meghaladja.

A következő évben ezen bevételi kategória befolyásolható elemeiben az inflációs valorizálást lehet célként kitűzni.

- Az önkormányzatot megillető SZJA (átengedett központi adó) a költségvetési törvény rendelkezésének megfelelően érkezett az elszámolási számlára. E bevételi előirányzat jelentősen csökkent a 2008. évben, hiszen a normatív módon elosztott rész az állami támogatások között jelenik meg.

A következő évben, figyelemmel a jogszabály megosztási szabályaira, a normatív módon elosztott adóbevétel nélkül kell a forrásokat figyelembe venni.

A gépjárműadó bevétele várhatóan teljesül, így a következő év előirányzatát a teljesítési adat figyelembe vételével kell meghatározni.

- Az önkormányzat működési feladatainak végzését segítő normatív állami hozzájárulás, a felhasználási kööttségű normatív támogatás, és a központosított előirányzat a költségvetési törvény rendelkezése alapján érkezett. A normatív típusú támogatás ütemezetten, a központosított előirányzat pedig feladatra orientáltan került folyósításra a Pénzügyminisztérium rendelkezése szerint.
A következő év előirányzatait a költségvetési törvény mellékleteiben meghatározott fajlagos mutatók, és pályázati feltételek figyelembe vételével kell meghatározni.
A végleges előirányzatok a 2009. évre vonatkozó költségvetési törvény elfogadását követően végrehajtott korrekció után alakulhatnak ki.

- A felhalmozási és tőke jellegű bevétel jogcímen meghatározott előirányzat a vagyonkezelő jelzése szerint várhatóan teljesülni fog. A bevétel nagysága jelentősen elmarad az előző év teljesítési adatairól, hiszen az értékesíthető vagyonelemek csökkentek.
A következő évre vonatkozó bevétel nagyságának meghatározása a reálisan beérkező bevételi tételeken kell alapuljon, figyelemmel a Közgyűlés által értékesítésre kijelölt vagyonelemekre.
Felhalmozási célra az államháztartáson kívülről érkező bevételek célraorientáltan, valamely feladat megvalósítására irányulnak. A Következő évben megkötött megállapodás alapján lehet e külső forrás nagyságrendjét szerepeltetni.

- Támogatásértékű bevételek a működés és a felhalmozási területet érintően az államháztartáson belülről érkeztek a finanszírozási megállapodásokban, vagy jogszabály rendelkezésének megfelelően. Ezen belül jelentős tétel az Országos Egészségbiztosítási Pénztártól érkezett felhasználási kööttségű forrás, amely az egészségügyi alapellátás kiadásainak finanszírozására irányult. A következő évben tervezhető forrás nagysága a pénztárral való egyeztetés alapján határozható meg.
A felhalmozási feladatokat érintően megállapodásokban meghatározottaknak, elnyert pályázatok alapján a támogatási szerződéseknek megfelelően lehet a bevételi előirányzatot meghatározni.

- Likviditást biztosító technikai hitelfelvételre nem került sor, illetve a pénzellátási folyamatok alapján a későbbiekben sem lesz rá szükség. Az önkormányzat stabil pénzellátási helyzetben gazdálkodott az év során.

Rövidlejáratú hitelfelvétel a 2008. év utolsó hónapjában történik a Közgyűlés döntésének megfelelően 500.000 ezer forint összegben.

Hosszúlejáratú hitel igénybevételére irányulóan a Közgyűlés által meghatározott jogcímek szerint a hitelszerződések aláírásra kerültek. Hitelforrás felhasználására a feladatok megvalósítása érdekében a szükséges mértékben kerül sor. Azok a célhitelek, amelyek megnyitásra kerültek, de a feladat csúszása miatt a felhasználásukra várhatóan a 2009. évben kerül sor, az alábbiak:

- Iskolaépület felújítása, rekonstrukciója	290.000 ezer forint
- Temetőbővítés finanszírozására	100.000 ezer forint
- Szennyvízcsatorna bővítés miatt lakosság támogatására	60.000 ezer forint
- TISZK pályázati erő biztosítására	58.783 ezer forint

A 2009. évet érintő felhalmozási feladatokat érintően a pénzügyi forrás a szerződés szerint rendelkezésre áll, felhasználása a 2009. évben realizálódik.

Kiadások

- A 2008. évi önkormányzati költségvetésben megjelenő folyó működési kiadások finanszírozásához a szükséges források megfelelő időben és mennyiségben rendelkezésre álltak, forráshiány nem akadályozta a költségek kifizetését.

= A személyi juttatás előirányzatának felhasználása, figyelemmel a harmadik negyedévi gazdálkodás teljesítési adataira, elmarad az időarányos mértéktől. Az előirányzat felhasználásának szintje azt mutatja, hogy az önkormányzati költségvetés makroszintjén fedezetlenségi feszültség nem jelentkezett.

Az év hátralévő részében néhány intézménynél jelentkezhet fedezetbiztosítási probléma, de a gazdálkodási feszültségek kezelésére rendelkezésre álló tartalékforrás, esetleg más önkormányzati pénzeszköz felhasználásával kezelhető.

A következő év személyi juttatás előirányzatát a költségvetési törvényben meghatározott teljesítménymutató figyelembe vételével kell meghatározni.

= A dologi kiadások előirányzatának felhasználása a harmadik negyedév teljesítési adatai szerint az időarányos alatt maradtak. Az intézménynél az előirányzat-felhasználás elmaradt az időarányos szinttől, ami miatt fedezetlenségi feszültség várhatóan az év hátralévő időszakában sem alakul ki. Amennyiben mégis jelentkezik fedezeti probléma,

az oktatási feladatok átszervezése miatt meghatározott működési tartalék, illetve a felhasználási kööttséggel tervezett étkezési előirányzat felhasználásának maradványa várhatóan képes fedezni a szükséges kiadási többletet.

A korábbi években bevezetett tervezési technika, amely szerint a közüzemi költségekre irányuló előirányzat az előző évek naturális fogyasztási adataira támaszkodva kerül meghatározásra, a tervezés szintjén megfelelő biztosítékot jelent a következő év kiadási kötelezettségének fedezésére.

- A működési támogatások jelentős részét a szociális, a gyermekjóléti és a gyermekvédelmi ellátások teszik ki. A költségvetés által rendelkezésre bocsátott előirányzat felhasználása a költségvetés harmadik negyedévi teljesítésének a szintjén a várakozásoknak megfelelő. Legjelentősebb terület a szociális ellátás és a gyermekvédelem, ahol a feladat végrehajtása a központi és az önkormányzati jogszabályoknak megfelelően történik. Olyan negatív tényező nem jelentkezett, amely a 2008. évben alapvetően befolyásolná a feladat ellátás folyamatát. A felhasználható előirányzat az év hátralévő részében elégséges a törvényi, illetve az önkormányzat szabályozásában meghatározott kiadások biztonságos finanszírozására.

A következő év előirányzatának kialakítása során a biztonsággal figyelembe vehető ellátotti létszámmal kell számolni, figyelemmel a jogszabályok rendelkezéseire is. A kistérség által ellátott feladatokat illetően az éves feladat elszámolása alapján, a kistérséggel egyeztetetten kell a szükséges előirányzatot meghatározni.

Mivel Salgótarján részére a kistérségi társulás keretén belül megvalósuló támogatószolgálat és a közösségi ellátással kapcsolatos normatív állami hozzájárulás 2009. évben megszűnik, indokolt áttekinteni ezen feladatok további ellátását.

- A költségvetés felhalmozási szektorában az év háromnegyed évében a rendelkezésre bocsátott előirányzat felhasználása elmaradt az időarányostól. Az év hátralévő részében a tervezett feladatok jelentős része megvalósul, néhány esetben a kifizetés áthúzódik a 2009. évre. Ezekre a feladatokra a szükséges előirányzatot el kell különíteni.

A Közgyűlés által korábban vállalt felhalmozási feladatok előirányzatainak tervezése determinációt jelent, amelyre figyelemmel kell lenni a kiadási struktúra meghatározása során.

A következő év feladatainak meghatározása során, azokban az esetekben, amikor pályázati forrásokra is számítani lehet, csupán a saját erő elkülönítése indokolt.

- Az adósságszolgálati kötelezettséget a 2008. évben az önkormányzat maradék nélkül teljesítette, figyelemmel a hitelszerződések feltételrendszerére.

A 2008. évben forrásbővítésként igénybe vett hitelek tőketörlesztései még ez évben nem jelentkeznek, de a 2009. évben ezekre a kiadásokra, illetve a felmerülő kamatokra a szükséges forrásokat el kell különíteni.

II.

Az önkormányzat 2009. évi költségvetésnek a központi költségvetésből adódó külső feltételrendszere

A helyi önkormányzatok támogatása

A beterjesztett költségvetési törvényjavaslat 3. változata az alábbi makrogazdasági mutatókkal számol:

Megnevezés	Eredeti változat	2. számú változat	3. számú változat
GDP növekedés (%)	3	1,2	-1
GDP növekedés folyó áron (milliárd Ft)	29.110	28.490	27.690
Fogyasztói árindex (%)	4,3	3,9	4,5
Beruházási hányad (GDP %-ában)	21,1	21,1	20,8
Termékek és szolgáltatások exportja	8,0	4,1	3,9
Munkatermelékenység növekedési üteme	2,6	1,7	-0,4
Háztartások fogyasztása (%)	1,9	0,3	-3,1
Közösségi fogyasztás	0,8	0,5	0,2

A makrogazdasági paraméterekből egyértelműen látszik, hogy a növekedési lehetőségek a 2009. évi lehetőségek az eddig feltételezettnél jelentős mértékben beszűkültek.

- A háztartások fogyasztása 3% körüli mértékben csökken. (Hitelfelvételek drágulása, lehetőségek szűkülése, létszámcsökkenés, reálbércsökkenés hatása)
- A beruházási hányad csökken.
- Exportlehetőségek jelentősen csökkennek, csak megközelíteni tudják a 4%-ot.

A 2009. évi költségvetésről szóló törvényjavaslat az önkormányzati forrásszabályozásban alapvető változásokat nem tartalmaz.

A helyi önkormányzatok finanszírozásában a feladatok változása mellett a gazdálkodás feltételeit, a rendelkezésre álló források reálértékét az államháztartási egyensúly javítását célzó intézkedések és az áremelkedések kedvezőtlenül befolyásolták az elmúlt években.

A törvényjavaslat szerint a helyi önkormányzatok 2009. évben – hitelfelvétel nélkül számítva – 3.495 milliárd forinttal gazdálkodhatnak, amelyhez a központi költségvetés – állami támogatás és átengedett személyi jövedelemadó révén – 1.422 milliárd forintot biztosít.

A beterjesztett törvényjavaslat legkomolyabb hiányossága, hogy a normatív támogatások csökkennek. Ez minden települést érint kivétel nélkül. Az SZJA-ból finanszírozott normatív állami hozzájárulások növekedési igénye miatt, a jövedelemkülönbség mérséklésére az előző évihez képest 12,5 milliárd forinttal kevesebb előirányzatot tartalmaz a törvényjavaslat, amely a csökkentett összeg miatt az önkormányzatok adóerő-képességében meglévő nagyfokú különbségeknek a korábbi években megszokott mértékű mérsékléséhez a beszámítással érintett önkormányzatoktól származó – a feladatmutatók és az adóerő-képesség felmérését követően pontosítható – forrásokkal együtt sem lesz elegendő.

Ezen az sem segít jelentősen, hogy az „Új Tudás – Műveltség Mindenkinek” program önkormányzati körben történő megvalósítását a törvényjavaslat emelt összegű támogatásban részesíti.

Az „Út a Munkához” program az önkormányzatok segélyezési rendszerének átalakítását, az aktív korú nem foglalkoztatott, de munkaképes személyek számára a foglalkoztathatóság lehetőségének megteremtését és egyben az érintettek munkavállalásának ösztönzését tűzte ki célul. A támogatás igénybevételi szabályai az önkormányzatokat a foglalkoztatás feltételeinek megteremtésére és a tényleges foglalkoztatásra ösztönzik azáltal, hogy 2009. évtől az aktív korúak részére kifizetett segélyek 80%-át, míg a közfoglalkoztatás költségeinek 95%-át igényelhetik a központi költségvetésből. Megjegyzendő, hogy a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény ezzel összefüggő módosítása nem történt meg.

Az önkormányzati szektor 2009. évben várhatóan 134 milliárd forint hiányt kénytelen elviselni, amelyet a költségvetési törvény várakozása szerint további eladósodással, vagyonfeléléssel, tartalékok felhasználásával kényszeríti kezelni a Kormányzat. A kisebb települések, kisebb városok esetében – ahol a saját bevétel növelésére, vagyon értékesítésére nagyon korlátozottan van mód, vagy egyáltalán nincs lehetőség -, az önkormányzat további létezése kerülhet veszélybe.

III.

A költségvetés-politikai cselekvés irányai, a 2009. év céljai, feladatai

Az éves önkormányzati költségvetés-politikának hozzá kell járulnia a hosszabb távon fenntartható feladat-ellátási színvonal megtartásához, illetve a növekedés előkészítéséhez.

A pénzügy-politikai célok megvalósítása – különösen a költségvetés-politikában – a szigorodó követelmények érvényre juttatását is igényli.

Mivel a nemzetgazdaság szintjén csökkenő jövedelemcentralizáció együtt jár a jövedelem-újraelosztás mérséklésével, folyamatosan vizsgálni kell az önkormányzat által ellátandó feladatok mértékét annak érdekében, hogy – figyelemmel a központi költségvetés szintjéről érkező gazdálkodási megszorításokra – a fenntartható működés feltételei a későbbi évekre vonatkozóan is biztosítva legyenek. A követendő költségvetés-politika fő irányának – különös tekintettel a relatíve csökkenő pénzügyi lehetőségekre – a hatékonysági követelmények érvényesülésén keresztül megvalósuló feladatellátásnak, a pénzügyi stabilitás erősítésének, a likviditási helyzet javításának kell lenni.

Az önkormányzat feladatellátását folyamatosan igazítani, kell a rendelkezésre álló pénzügyi és szakmai feltételekhez a kötelezően ellátandó feladatok elsődlegességének biztosítása mellett.

Mivel a közoktatás feladat-ellátási struktúrájának rövid távú átalakításában lévő tartalékok kimerültek, a gyermekek és a tanulók számának fegyelembe vételével kell az intézmény szerkezetet kialakítani az ellátási színvonal megtartása érdekében. Az aktuális évi önkormányzati működés feladatellátásának fedezetlenségi feszültségeinek vállalása a készülő közoktatás fejlesztési tervben felvázolt szerkezet kialakításának elfogadott stratégiája alapján indokolt. Ellenkező esetben a megmerevedett intézményi szerkezet költségei egyre romló költséghatékonyság mellett terhelik a későbbi évek önkormányzati költségvetését.

A 2009. évi költségvetés működő képességének racionális fenntartása, illetve a város jelene és jövője szempontjából, a lakosság számára meghatározó jelentőséggel bíró feladatok tekintetében, a legfontosabb célok és prioritások az alábbiak:

1. Az önkormányzat működési feltételeinek biztosítása az ellátási színvonal lehetőség szerinti megtartása

A működés feltételrendszerén belül az önkormányzat által kötelezően ellátandó feladatok esetében biztosítani kell a szükséges forrásokat. Fedezetlenség, forráshiány esetén, a működés költséghatékonyságának fokozása ellenére is, a nem kötelezően ellátandó feladatok ellátása veszélybe kerül.

1.1. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások színvonalának lehetőség szerinti megőrzése

Az állami szociálpolitika, a létbiztonság jogi garanciáinak fokozottabb megteremtése mellett épít az egyének közreműködésére, aktivitására, valamint az állami és a civil szféra együttműködésére. Ez az alapelv az önkormányzat számára is fontos, de a szociális biztonságot a központi költségvetési kapcsolatokról származó forrásokra építve kell megteremteni.

Az ellátások színvonala a központi költségvetés forrásainak, illetve feladat-előírás figyelembe vételével határozható meg. Ellátási színvonal növekedés központi források segítségével érhető el.

1.2. Az oktatási, nevelési feladatok színvonalának megtartása, hosszabb távon az intézményhálózatnak a gyermekek számához jobban igazodó átalakításának feltétele mellett

Az egyes intézmények hatékonyabb működési lehetőségeinek kihasználása érdekében az ellátórendszer stratégiai átalakításának előkészítése, illetve a megvalósítás elkezdése biztosítja a későbbi években a megfelelő színvonal fenntartását. Az átalakítás konkrét elemei a készülő közoktatás fejlesztési tervben kerülnek megfogalmazásra. A fő cél az, hogy a közforrások mindenkor a leghatékonyabb szolgáltatás megteremtésével kerüljenek felhasználásra.

Az intézményi férőhely-kapacitások feltöltésére elsősorban salgótarjáni lakóhellyel/tartózkodási hellyel rendelkező gyermekekkel történhet. Az önkormányzat sajátos érdekeinek jobban megfelelő ösztöndíjrendszeren keresztül kell ösztönzést adni a tehetségeknek és a színvonalas tudásnak.

Az önkormányzat továbbra is érdekelt a Térségi Integrált Szakképző Központ működtetésében, annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők keresletének megfelelő munkaerő képzésére kerüljön sor, amely folyamatosan alkalmazkodik a munkaerő-piaci

igényekhez. Ezért meg kell vizsgálni a szakképző osztályok társulási szinten való működésének lehetőségét költséghatékonyság szempontjából.

1.3.A felsőoktatás és felsőfokú szakképzés feltételrendszerének stabilizálása

Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy a Budapesti Gazdasági Főiskola Salgótarjáni Intézetének beiskolázási és pénzügyi feltételrendszere stabilizálódjon. Az önkormányzat segítséget nyújt a gazdálkodási zavarok kezeléséhez, de elvárja, hogy az önfenntartó és önfejlesztő képesség kialakítására elfogadott stratégiai terv alapján alakítsa ki a hosszú távú racionális, gazdaságos, és költséghatékony működés feltételeit, aminek kialakításában a lehetséges mértékben részt vesz.

2. A felhalmozási kiadások fő cselekvési irányai

2.1.Az önkormányzati ingatlanvagyon működőképességének megtartása

A kötelezően ellátandó önkormányzati feladatok ingatlanbázisának megfelelő műszaki szinten való tartása előnyt kell kapjon az egyéb ingatlanvagyonhoz képest.

Pályázati lehetőségek kihasználásával elnyerhető források alapozhatják meg a komplex épület-felújításokat.

2.2.Hitelforrásból fedezett felhalmozások

A kötelező önkormányzati feladatellátás feltételrendszerét biztosító felhalmozási feladatok mellett a város életét jelentősen befolyásoló feladatok kaphatnak előnyt. Azon feladatok megvalósítása kívánatos, amelyek költséghatékonyak is, megtakarítást, vagy bevételi többletet hoznak.

IV.

A költségvetés bevételi oldalának szabályozási feltételei, meghatározói

Az önkormányzat költségvetésének meghatározó hányadát a központi költségvetési kapcsolatokból származó bevételek teszik ki. Ezen bevételi elemek jelentős részben nem befolyásolhatók, hiszen a költségvetési törvény által meghatározott feladatmutatók alapján illetik meg az önkormányzatot. E bevételi elemek determinált forrásnagyságot jelentenek a költségvetés-tervezés számára, hiszen nem elhatározás kérdése a tervezhető bevételi nagyság.

Az önkormányzati saját bevételek nagysága közvetlenül befolyásolható ugyan, mivel azonban e bevétel-bővítési lehetőségek jelentős részben kimerültek, a biztonsággal tervezhető előirányzat meghatározása fontos szempont a forráshiányos költségvetés számára. A kieső bevételek más bevételi többletekkel várhatóan nem pótolhatóak, illetve pótlólagos hitelfelvétellel a kialakult feszültséget nem lehet kezelni.

1.A központi költségvetés forrásai

1.1.Átengedett személyi jövedelemadó

Az átengedett bevételek döntő hányadát a személyi jövedelemadó-részesedés teszi ki, amelynek szabályozása nem változik. Továbbra is a két évvel ezelőtt beszedett SZJA bevétel 40%-a illeti meg az önkormányzatokat, ezen belül 8% rész a települések helybenmaradó része. A helybenmaradó részen kívül jövedelem-kiegészítés jogcímen jelentkezik önkormányzati bevétel.

A tervezhető átengedett adóbevételi összeg nagyságát és jogcímeit a Pénzügyminiszter és az Önkormányzati miniszter együttes rendeletben teszi közzé 2009 január 31-éig.

1.2.Az állami hozzájárulások és támogatások

Volumenében legjelentősebb bevételi elem a felhasználási kötöttségű normatív állami hozzájárulás a költségvetési törvény 3. számú mellékletében, illetve a normatív, kötött felhasználású támogatás a költségvetési törvény 8. számú mellékletében foglaltak szerint.

A közoktatást érintő szabályozás továbbra is fennmarad, mely szerint a normatív finanszírozási fajlagos összeg 2009/2010. tanévre

- 2009. költségvetési évben időarányosan 4 hónapra,
- 2010. költségvetési évben időarányosan 8 hónapra

kerül meghatározásra.

Az előző évben hasonló szabályozás szerint került meghatározásra a fajlagos támogatási összeg.

A tervezhető normatív támogatás mértékét és jogcímeit a Pénzügyminiszter és az Önkormányzati miniszter együttes rendeletben teszi közzé 2009 január 31-éig.

1.3.Központosított támogatások

A központosított előirányzatok a költségvetési törvény 5. számú mellékletében az állam által fontosnak tartott feladatok megvalósítását segítik elő az előírt feltételek teljesítése, illetve pályázati rendszer feltételrendszere alapján.

A pályázati feltételek csupán 2009. márciusától kezdődően válnak ismerté, ebből adódóan ezen a jogcímen előirányzat tervezése, a kisebbségi önkormányzatok működéséhez kapcsolódó állami támogatás kivételével, csupán abban az esetben indokolt, ha a támogatási összeg bizonyosan megilleti az önkormányzatot.

2. Önkormányzat sajátos működési bevételei

2.1.Helyi adók

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény lényegi elemeit az Országgyűlés nem módosította, ami miatt nem indokolt a helyi szabályozás módosítása sem. A költségvetési koncepció nem számol adókulcs-változtatással a 2009. évet illetően.

Mivel a vállalkozások adóterhelése nem változik, a tervezhető előirányzat nagyságát az iparüzési adó tekintetében az infláció alapján jelentkező költségeknek az árbevételben való megjelenése eredményezheti.

A bevételi előirányzat kalkulációja során figyelemmel kell lenni, a tőkepiaci világválságnak a reálgazdaságra várható hatásaira is. Ezen túlmenően számításba kell venni egyes, az ország területén lévő több telephellyel rendelkező adóalany adómegosztását szabályozó jogszabályi rendelkezésre. Az önkormányzat az adómegosztási szabályok megváltozása miatt adókiesését kénytelen elviselni.

A tervezhető építményadó előirányzatának összegét a bevallási adatok alapján az új építés, illetve elbontás miatti korrekciók figyelembevételével kell meghatározni.

2.2.Gépjárműadó

A gépjárműadó, a gépjárműadókról szóló törvény szerint 100%-ban az önkormányzatot illeti. A központi jogszabály alapvető változtatást a 2009. évre vonatkozóan nem tartalmaz. Ebből adódóan a 2009. évben is a gépjármű életkora és teljesítményének figyelembe vételével kell a kötelezettséget kiszámítani.

Az előirányzat meghatározása az előző év teljesítési adatainak figyelembevételével történhet.

2.3.Illetékbevétel

Az illetékbevéttel kapcsolatos feladatot 2007. január 1-jétől az APEH végzi. A tervezhető bevételi előirányzatnak az APEH adatszolgáltatásán kell alapulni.

Figyelemmel arra, hogy a bevétel nagyságára vonatkozó információ még nem áll rendelkezésre, a koncepció az előző év tervezett előirányzatával számol.

2.4. Bíróságok, pótlékok, egyéb sajátos bevételek

A bevételi csoporton belül megjelenő, volumenében a legnagyobb bevétel az önkormányzati bérlakások működésével kapcsolatosan tervezhető. Az üzemeltetési kiadások növekedési fedezetének megteremtése érdekében a díjaknak általában az inflációs kulccsal való valorizációja szükséges. Törekedni kell a piaci típusú bérlet irányába történő elmozdulásra.

A nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérleti díja, a bevétel értékállóságának biztosítása érdekében, az inflációs kulccsal történő valorizációja szükséges.

A bérlakások és a nem lakás célú helyiségek működésével kapcsolatos bevételi hátralékok növekedésének megakadályozására a bérlet feltételrendszerének megváltoztatásával megoldást kell találni. A jelenlegi lakbérékkel az üzemeltetés, karbantartás költségei nem fedezhetők, a lakáskezelés és a lakás szociális támogatása összekeveredett, ezért a veszteséges bérlakás gazdálkodás megszüntetése érdekében az üzemeltetési és karbantartási költségeket fedező lakbérrendszer kidolgozása szükséges. A felhalmozódott hátralékok behajtására olyan intézkedéseket kell érvényesíteni, hogy az állomány csökkenjen.

A Csarnok és Piacigazgatóság működése során az intézménynél realizált bevétel a működési kiadásokat fedezi, illetve ezen túlmenően többletbevételt is biztosít. Mivel a bevételi többlet az önkormányzat tulajdonának felhasználásával valósul meg, indokolt a bevételi többlet egy részének átengedése az önkormányzat részére. Figyelemmel a költségvetés teljesítési adataira is, a Csarnok és Piacigazgatóság által az önkormányzat felé történő fizetési kötelezettsége legalább az előző év tervezett előirányzatának megfelelő kell legyen.

A bíróságok, pótlékok jogcímen tervezhető előirányzat a helyi adóknál jelentkező hátralékokra, illetve az előző év behajtásának eredményességi szintjére alapozottan kell meghatározni.

Azon bevételi elemek tervezésénél, amelyeknél a díjak nagysága nem az előzetes szerződési feltételek szerint határozható meg, illetve nem a központi jogszabály szerint számítandó, amennyiben lehetséges az infláció nagyságrendjének megfelelő emelést kell alkalmazni.

3. A költségvetési szervek működési bevételei

Az önkormányzati költségvetési szervek saját bevételei között az oktatási, nevelési területen legjelentősebb a gyermekélelmezéshez kapcsolható díjbevétel. A nagysága az élelmezést biztosító vállalkozás költségemelkedéséhez kapcsolódóan, a közgyűlés döntésének megfelelően határozható meg. A költségtervezés során ezen díjnövekedést a szolgáltatóval történt egyeztetés alapján kell figyelembe venni.

Kisebbségi volumenű bevételt jelent a különféle pályázatokból, alapokból elnyerhető forrás, azonban ezek az év során célraorientáltan érkeznek pozitív elbírálása után. Mivel ezen forrásokat nem lehet biztonsággal meghatározni, az adott intézmény költségvetésében tervezési szinten nem lehet meghatározni.

Azon bevételi elemek meghatározása során, amelyek a kihasználatlan intézményrészek, eszközök hasznosításából az előző évek tapasztalatai szerint keletkeznek, az inflációs várakozásoknak megfelelő növekedés az elvárás. Az intézményi épület és eszköz használatáért fizetett igénybevételi díjnak fedezetet kell nyújtani az intézmény kapcsolódó költségeire, mivel ebből adódóan veszteség nem keletkezhet.

4. Támogatásértékű működési bevételek

A bevétel jelentős részét a központi költségvetési kapcsolatokról származó tételek teszik ki. Ezek közül a biztonsággal tervezhető elemeket kell figyelembe venni a költségvetés tervezése során.

Ezen belül elkülönülten jelentkezik az Országos Egészségbiztosítási Pénztár címzett forrása, amely az anyatejgyűjtés, az iskola egészségügy, a védőnői szolgálat és az önkormányzati tulajdonú orvosi rendelők működtetésére irányul. A tervezhető előirányzat nagysága a pénztár jóváhagyásával alakulhat ki.

Mátraszele önkormányzatának az általános iskolai oktatáshoz való hozzájárulása az intézményfenntartó társulási megállapodás alapján, figyelemmel a tagintézmény költségeire alakul ki.

Ezen túlmenően támogatási megállapodások szerint lehet a tervezhető bevételi tételeket a költségvetésben szerepeltetni.

5. Felhalmozási bevételek

5.1. Felhalmozási állami források

Állami források tervezésére a felhalmozási feladatokhoz kapcsolódó támogatási megállapodások alapján kerülhet sor.

A felhalmozás forrásai között kell számításba venni a normatív központi költségvetési támogatás keretében tervezett súlyos foglalkoztatási gondokkal küzdő települési önkormányzatok feladatai jogcímen meghatározott forrást. Ezen túl a 2007. évben a lakáshoz jutás feladatai jogcímen tervezett normatív állami hozzájárulás összegével egyező bevételi tételt lehet figyelembe venni ezzel csökkentve a működési területen felhasználható normatív források összegét.

5.2. Támogatásértékű felhalmozási pénzeszközök

A bevétel tervezésére az államháztartáson belülről érkező pályázati vagy egyéb bevételek esetében kerülhet sor. A bevétel tervezésének nagyságrendjével egyezően kiadás tervezésére is sor kell kerüljön, mivel ez esetben felhasználási kötöttségű forrás átvételéről van szó. Kivételt csak azok a tételek képeznek, amelyek esetében a feladat már az előző évben teljesült, azonban a forrás átvételére ez évben kerül sor.

5.3. Felhalmozási és tőke jellegű bevétel

Az önkormányzati bérlakások értékesítése során az optimális bérlakás állomány elérése érdekében, meg kell kezdeni a szórvány bérlakások privatizációját (elsősorban a bérlők részére)

A tervezhető bevétel döntő részét a korábbi években értékesített lakások részletfizetései alkotják.

A korábban értékesített önkormányzati bérlakások közül néhány esetében részletfizetési hátralék alakult ki, amely miatt a hátralékbehajtásra fokozott figyelemmel kell lenni.

A lakótelkek eladásából származó bevétel csupán kockázatvállalással tervezhető, ezért a nagyságrend meghatározása során jelentős óvatossággal kell eljárni. Azon

telekértékesítések vehetők figyelembe, amelyeket a Közgyűlés a korábbi időszakokban értékesítésre kijelölt, amennyiben az ingatlan eladása a tárgyévben realizálható.

Az értékesítési árnak meg kell haladni a telekkialakítás (közművesítés, telekmegosztás stb.) költségeit. Az igazolt telekkialakítás költségei, illetve a szakértői értékbecslés alapján a Közgyűlés engedélyével kerülhet sor telekeladásra.

Egyéb sajátos felhalmozási bevétel tervezésének alapját az értékesíthető ingatlanok kijelölésére vonatkozó Közgyűlési döntés alapozza meg. Ebbe a kategóriába tartozó ingatlanok, eszközök eladásának tervezése során vizsgálni kell, hogy az önkormányzat egyéb feladatellátásához szükség van e rájuk vagy selejtté váltak. Épületek egyéb építmények értékesítése akkor tervezhető, ha a működtetése veszteséget okoz és más önkormányzati feladat végzéséhez nem használható fel hatékonyan.

Pénzügyi befektetések bevételei jogcímen az önkormányzat tulajdonában álló értékpapírok beváltásából és hozamából tervezhető bevétel. Az önkormányzati tulajdonrészrel működő vállalkozások osztalékfizetéséről jelenleg nincs végleges adat, így a koncepció nem számol osztalékbevéttel. Ilyen forrás a 2008. évi üzleti évről szóló beszámoló elfogadását követően jelenhet meg a költségvetésben.

Nem meghatározó befolyást biztosító üzletrész eladás akkor szerepelhet a bevételi tervben, ha a Közgyűlés erről döntött, illetve ha az értékesítés a tárgyévben reálisan lebonyolítható.

Felhalmozási célra átvett pénzeszköz az államháztartáson kívülről jogcímen tervezhető bevétel akkor jelenhet meg a bevételi oldalon, ha a pénz átadásra vonatkozó döntés/támogatási szerződés megszületett. A bevételre vonatkozó hiteles dokumentumok nélkül bevétel tervezésére nem kerülhet sor.

V.

A költségvetési kiadások tervezésének szabályozási feltételei, meghatározói

1. Működési kiadások, támogatások

A közkiadások finanszírozási lehetősége rendkívül korlátozott, hiszen a központi költségvetési kapcsolatokból származó források, illetve a saját bevételek által tervezhető pénzeszközök nagysága is behatárolt.

Mivel az önkormányzat által vállalt működési feladat finanszírozása igen jelentős determinációkon alapuló kiadás, amely az összkiadás nagy hányadát teszi ki a költségvetésen belül, nem mindegy, hogy mely feladatokra mely hatékonysági szempontok érvényesülnek. Az önkormányzati feladatellátás szerkezete, az intézményhálózat áttekintést igényel abból a szempontból, hogy vannak-e olyan kihasználtságok, amelyek megszüntetésével a költségvetés felesleges kiadásai mérsékelhetők. A feladatellátás szerkezetének változtatása alapvetően nem a 2009. év költségvetésében hoz jelentős eredményeket, hanem a későbbi években. Mivel azonban a rövidtávon megtakarításokat eredményező lehetőségek lassan kimerülnek, a későbbi évek racionálisabb kiadási szerkezetének kialakítása érdekében a szükséges döntéseket meg kell hozni.

A működési kiadás előirányzata a jelenlegi intézményi struktúra figyelembe vétele mellett a saját bevételi előirányzatok változásával, a kiadási előirányzatok szerkezeti módosulásával és a szükséges szintrehozásokkal került meghatározásra.

AZ INTÉZMÉNYEK MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEIN BELÜL A DOLOGI KIADÁSOK SZÁMÍTÁSA AZ ELŐZŐ ÉVEK GYAKORLATÁNAK MEGFELELŐ, MELY SZERINT A KÖZÜZEMI KIADÁSOK ELŐZŐ HÁROM ÉV SZERINTI NATURÁLIS ÁTLAGFOGYASZTÁSA AZ AKTUÁLIS ÉV SZOLGÁLTATÁSI DÍJAINAK FIGYELEMBEVÉTELÉVEL KERÜL MEGHATÁROZÁSRA. A FELADATELLÁTÁS KÖZPONTOSÍTOTT MEGSZERVEZÉSE ESETÉBEN AZ ELŐIRÁNYZATOKAT IS KÖZPONTOSÍTOTTAN INDOKOLT MEGHATÁROZNI.

A KIEGÉSZÍTŐ EGYÉB DOLOGI KIADÁSOK ESETÉBEN LEGFELJEBB A TERVEZÉSI SZINTŰ INFLÁCIÓ LEHET A SZABÁLYOZÁSI ELEM.

A tényleges kiadási előirányzatok meghatározása a koncepcionális irányelvekre alapozottan intézményi egyeztetéseket követően történik.

1.1. Bérpolitika

A működési költségvetésen belül a személyi juttatás és járulékai fizetésének előirányzata mind volumenét, mind jelentőségét tekintve a leglényegesebb tervezési elem. A meghatározandó előirányzat biztosítja a lehetőséget az alapbérek a különféle pótlékok, illetve a járulékok kifizetésére. Kemény korlátot jelent a tervezési mozgástér számára ezen kiadás meghatározására, hiszen a munkavállalói létszám, figyelemmel a besorolási bérekre és a különféle juttatásokra, determinációt jelent.

A költségvetés tervezése ez évben is személyre történő költségszámításon alapulva, a közalkalmazotti és a köztisztviselői törvény minimumgaranciáinak, illetve a Közgyűlés döntéseinek figyelembe vétele mellett történik.

A központi költségvetés a közsférában a 2009. évet érintő tizenharmadik havi juttatás befagyasztásával számol.

Az önkormányzatnál a személyi juttatások előirányzatának és a létszám tervezése során figyelembe vehető feltételek az alábbiak:

- A bérpolitika alapelve továbbiakban is a szükséges és elégséges létszám biztosítása. A tervezés alapja az oktatási területen a tanulócsoportokra eső teljesítménymutató figyelembevételével meghatározott oktatói létszám, amely a specializációk miatti korrekciókkal változik. Létszám bővítésére csupán a Közgyűlés jóváhagyásával kerülhet sor.

- A közalkalmazottak esetében általános bérfelzárkózásra a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény előírásai alapján kerülhet sor abban az esetben, ha az elfogadott költségvetési törvény erről rendelkezik. Ha központi jogszabály általános bérfelzárkózást nem rendel el, illetményemelésre csupán a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény előírásai szerinti átsorolások, besorolások esetében van lehetőség. Ezt a forrást egészítheti ki a helyi önkormányzatok által felhasználható, kötött felhasználású központosított előirányzatok. Ezenkívül a hazai és uniós pályázatok is biztosítanak lehetőséget a többletmunkát vállaló, innovatív pedagógusok díjazására.

- Az önállóan gazdálkodó és a részben önállóan gazdálkodó intézmények vezetőinek differenciált személyi illetményrendszerét a 2009. évben is fenn kell tartani. Ehhez a szükséges előirányzatot biztosítani kell.

- Az önállóan gazdálkodó és a részben önállóan gazdálkodó intézmények vezetőinek jutalmazásra irányuló előirányzat tervezésére a részletes önkormányzati költségvetés terhelhetősége alapján kerülhet sor.
- A kiemelkedő színvonalú oktatói, nevelői munkát végző pedagógusokra vonatkozó kiemelt díjazást újabb egy év időtartamra 2009. július 1-től lehet vállalni, amennyiben az önkormányzati költségvetés elkülönített forrásai erre lehetőséget nyitnak.
- A Munka Törvénykönyve rendelkezéseinek hatálya alá tartozó munkavállalók keresete a közalkalmazottak általános illetményemelésével egyezően emelkedhet.
- A köztisztviselők illetményemelkedésére a köztisztviselői törvény módosulása következtében kerülhet sor a köztisztviselői illetményalap változása alapján.
- Az Önkormányzati Tűzoltóság hivatásos állományú tagjainak személyi juttatási előirányzatának meghatározása a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi LXIII. törvény rendelkezése szerint történhet. A tűzoltóság nem hivatásos közalkalmazottai személyi juttatásának számítása a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény előírásainak megfelelően történhet, figyelemmel az önkormányzat más intézményeinél alkalmazottakra.
- A polgármester, alpolgármesterek illetménye a köztisztviselői illetményalap változásának %-ában növekedhet.
- A települési képviselők, külső bizottsági tagok tiszteletdíja a köztisztviselői illetményalap változásának %-ában növekedhet.

1.2. Szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelemi, valamint egészségügyi ellátás

Az önkormányzat szociális és gyermekjóléti, valamint egészségügyi feladatainak végrehajtására rendelkezésre álló intézményi és eszközbázis megfelelő.

A szociális ellátó rendszer jelentős átalakítására nem kerül sor, de a szelektív és célzott támogatás hangsúlykorrekciója miatt az ellátási struktúra módosulhat.

A központi jogszabályok kötelező elemeihez a szükséges forrásokat hozzá kell rendelni.

A korábbi időszakban Salgótarján és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás szervezetrendszerébe kiszervezett szociális ellátási feladatok közül a támogatószolgálat és a közösségi ellátás normatív központi támogatása 2009. évben megszűnik, amennyiben különleges önkormányzati érdek nem indokolja, a szolgáltatás további fenntartása szüneteltethető.

A szociális és a gyermekvédelmi ellátások területén „A Salgótarjáni kistérség 2005-2007-re vonatkozó szociális fejlesztési programja” alapján újabb feladat jelenik meg az önkormányzat rendszerben, amelyhez a szükséges forrásokat biztosítani kell. A kistérség által elvégzett fejlesztés alapján megjelenő feladat a fogyatékos személyek ápoló-gondozó lakóotthona, illetve a nappali melegedő és éjjeli menedékhely, jelentősen növeli a működési kiadásokat.

Az önkormányzati szociális támogatások esetében lehetőség szerint csökkenteni kell a szerepvállalást.

A törvény által biztosított minimumgaranciákon túlmenően megjelenő önkormányzati támogatások szabályozásában előnyt kell biztosítani azon családoknak, egyéneknek, akik saját erőfeszítésükkel is részt vállalnak saját helyzetük megváltoztatásában.

Az önkormányzati bérlakásokban lakó bérlőket érintő lakhatást segítő szociális juttatás megítélése során vizsgálni kell az ezzel elérhető eredményt is. A szociális támogatási rendszer elemein keresztül elő kell segíteni a bérlők lakásmobilitását, annak érdekében, hogy olyan lakásban lakjanak, amelynek működtetési költségeit finanszírozni tudják.

A lakásbérleti szerződés megkötése előtt vizsgálni kell a bérlő jövedelmi helyzetét és a kiutalandó lakás, számításba vehető működési kiadásait az elfogadható megélhetési költségekkel együtt, és amennyiben e költségek finanszírozására a szociális támogatással együtt sem biztosítható, olyan lakás kijelölésére kell törekedni, amelyben nem jelenik meg kódolt formában a hátralék képződésének lehetősége

A közcélú, a közmunka és a közhasznú foglalkoztatás rendszerét a 2009. évben is fenn kell tartani, hiszen önkormányzat fontosnak tartja a közfoglalkoztatásban vállalt szerepét, amely segít a munka világából kiesett embereknek az értelmes foglalkoztatására, csökkentve ezzel a szociális ellátó rendszerre nehezedő nyomást.

A feladatellátásra irányuló előirányzat alapvetően a központi költségvetésből meghatározható normatív állami hozzájárulást tartalmazza, amely kiegészül a feladat megszervezésével megbízott Kht. működési költségeinek támogatásával. A Foglalkoztatási Kht., mint szervezet működtetési költségein belül a személyi juttatások alakulása az önkormányzat költségvetési szerveinél alkalmazandó szabályozásnak megfelelően változhat. A dologi kiadás költségeinek támogatása a tervezési infláció figyelembevételével történhet.

Az önkormányzat érdekelt a segély munkával történő kiváltásában, amennyiben a központi költségvetés pénzügyi ösztönzőkkel ezt segíti.

Az előző évek tapasztalata szerint az anyatejgyűjtés, a védőnői szolgálat, az iskolaorvosi szolgálat működtetésére az Egészségbiztosítási Pénztártól származó felhasználási kööttségű források nem elégségesek, így önkormányzati kiegészítés szükséges. A kiegészítő forrás az elfogadható feladatfinanszírozási költségek alapján jelenhet meg.

A gyógyító orvosi alapellátásban az önkormányzati tulajdonban lévő orvosi rendelők működtetésére alapvetően az Egészségbiztosítási Pénztár címzett forrásai szolgálnak.

A Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása szervezetrendszerén keresztül az önkormányzat részére ellátott szolgáltatások finanszírozására a megállapodás előírásainak megfelelően kell az előirányzatot meghatározni, figyelemmel az előző évi elszámolási adatokra.

1.3.Oktatási-nevelési, közművelődési, sport, ifjúsági és civil feladatok

1.3.1.Oktatás-nevelés

Az önkormányzat oktatási és nevelési feladataihoz a szükséges tárgyi és személyi feltételek rendelkezésre állnak. A költségvetési szerveknél jelentkező kiadások a költségvetési tervezés számára determináltak, hiszen kötelezően ellátandó feladatokhoz kapcsolódnak.

Szükséges folyamatosan vizsgálni, hogy a gyermeklétszám alakulásával hogyan változik a költségvetési szervek részére rendelkezésre bocsátott épületállomány kihasználtsága, mivel a feladatellátáshoz kapcsolódó állami támogatások, normatívák önkormányzati kiegészítés nélkül nem elégségesek a működés biztosításához.

Az ellátási rendszer kihasználtsága - figyelemmel a született gyermekek számára -, nagy biztonsággal tervezhető. Ebből adódóan olyan intézményi szerkezet kialakítása irányában kell elmozdulni, amely követi a gyermekek számát.

A KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKNÉL A KARBANTARTÁSI KÖTELEZETTSÉG MINIMUMSZINTJÉT ÉVEK ÓTA FELHASZNÁLÁSI KÖTÖTTESÉGŰ ELŐIRÁNYZAT HATÁROZZA MEG. A KÖTÖTT ELŐIRÁNYZATOK FELHASZNÁLÁSÁBAN KÍVÁNATOS A KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK GAZDASÁGI SZOLGÁLATA KÖZPONTI IRÁNYÍTÁSÁT ELFOGADNI. EZZEL BIZTOSÍTHATÓ A RACIONÁLIS ELŐIRÁNYZAT-FELHASZNÁLÁS ÉS A SZAKSZERŰ MŰSZAKI ELLENŐRZÉS.

AZ OKTATÁSI SZFÉRÁBAN A TAKARÍTÁS ÉS AZ INTÉZMÉNYI ÉPÜLETEK ŐRZÉS-VÉDELMEINEK MEGSZERVEZÉSE A KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK GAZDASÁGI SZOLGÁLATA FELADATA AZ INTÉZMÉNY SZERVEZETI KERETEIN BELÜL.

A MUNKAVÉDELMI, BIZTONSÁGTECHNIKAI KÖTELEZŐ FELÜLVIZSGÁLATOK (ÉRINTÉSVÉDELEM, VILLÁMVÉDELEM), KÖZPONTOSÍTOTT ELŐIRÁNYZATKÉNT A KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK GAZDASÁGI SZOLGÁLATÁNAK ELŐIRÁNYZATAI KÖZÖTT, KÖTÖTT FELHASZNÁLÁSÚ ELŐIRÁNYZATKÉNT KERÜLNEK MEGHATÁROZÁSRA.

MIVEL AZ INTÉZMÉNYEK DOLOGI KÖLTSÉGEI KÖZÖTT A FŰTÉSI KÖLTSÉG JELENTŐS NAGYSÁGOT KÉPVISEL ÉS KITETTSÉGE AZ IGÉNYBE VETT ENERGIAHORDOZÓK ÁRÁNAK NAGYMÉRTÉKŰ, MEG KELL VIZSGÁLNI A HŐSZIVATTYÚS MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK LEHETŐSÉGÉT. AZ ILYEN FEJLESZTÉSEKET EURÓPAI UNIÓS FORRÁSOK IS ERŐTELJESEN TÁMOGATJÁK.

Óvodai nevelés

A jelenleg működtetett központi intézmény és a hozzá tartozó telephelyek együttesen változatlan feltételekkel való tovább működtetése a tervezési szinten determinálja azt a kiadási színvonalat, amely elengedhetetlenül szükséges a hálózat fenntartásához. A determinált kiadás finanszírozásához a központi normatív hozzájárulás növekedése elmarad a költségek növekedésétől. Az önkormányzati forrás-kiegészítés minimalizálása

érdekében indokolt a feladatellátó szervezetrendszer áttekintése. A feladat állami támogatásának alacsony szintje miatt érvényesülnie kell annak, hogy a férőhelyek elsősorban a salgótarjáni lakóhellyel rendelkező gyermekek elhelyezésére álljanak rendelkezésre.

A működési hatékonyság fokozása, a racionálisabb pénzfelhasználás iránti elvárás, olyan hálózat fenntartásában/kialakításában erősíti meg az érdekeltséget, amelyben a rendelkezésre álló férőhelyek kihasználása maximális, figyelemmel az előző három év születési adataira is.

Oktatási feladatok

Általános iskolai oktatás

Ezen önkormányzati feladat ellátása során a rendelkezésre álló férőhelyek számának és a tanulói létszámnak az összhangját folyamatosan fenn kell tartani a férőhely kihasználtság hatékonysága biztosítása érdekében. A helyzetet súlyosbítja, hogy az állami normatíva csökkenése és a működési költségek növekedése következtében egyre nagyobb mértékű önkormányzati forrás-kiegészítés szükséges.

Az önkormányzati forrás-kiegészítés kezelhető szinten tartása érdekében az ellátási struktúrát újra kell gondolni. Irányított beiskolázási rendszer alkalmazásán keresztül csupán a szükséges tanulócsoport indítására kerülhet sor, a közoktatási törvényben meghatározott létszámkövetelmények betartása mellett.

A nem integrálható sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását, képzését erre a feladatra fenntartott intézmény bázisán kell megoldani.

Középiskolai oktatás

A középiskolai oktatás szervezeti rendszerével szembeni elvárás, hogy feleljen meg a helyi és a térség igényeinek. A helyi, illetve a térség gazdasági szereplői határozzák meg a jól képzett, konvertálható tudással rendelkező szakemberek iránti igényt, a munkaerőképzés átgondolt rendszerének működtetését. A feladatellátásban megkerülhetetlen a Térségi Integrált Szakképző Központ, amely a piaci igényekhez igazodó irányított beiskolázási rendszeren keresztül valósítja meg a szakemberképzést.

A térség igényeinek magas színvonalon megfelelni tudó szakemberek mellett az állami felsőoktatásban tovább tanulni szándékozók felvételi tudásszintjét javítani kell, hogy érzékelhetően növekedjen a végzős hallgatók számához viszonyított felvételi arány. Aktív és a minőségi képzést előtérbe helyező oktatáspolitikával kell elérni, hogy a térség általános iskolát végző tanulói a salgótarjáni középiskolákat válasszák jövőjük megalapozása érdekében. Minden törvényes lehetőséget ki kell használni a megalapozott tudásszinttel rendelkező tanulók számának növelésére az épületkapacitások maximális kihasználtságának elérése érdekében.

A középiskolai intézményeknek a felnőttképzés és átképzés területén jelentkező szerepe erősödik, amelyhez szükséges feltételrendszer a rendelkezésre álló intézményi bázison biztosítandó.

1.3.2. Közművelődés

A feladat finanszírozására számításba vehető központi források nagysága a működési kiadás 17%-a körül várható. Ebből adódóan jelentős forrás-kiegészítés szükséges az önkormányzat egyéb erőforrásaiból, ami ilyen alacsony állami támogatás mellett erőteljesen terheli a költségvetés pénzügyi lehetőségeit. Mivel a feladatellátására irányuló fedezetnek az önkormányzat saját eredetű pénzeszközeiből való kiegészítésére korlátozottan van módja, ezért fel kell tárnai, illetve folytatni kell a többszoros finanszírozás (szponzori, pályázati források) bevonását, illetve ösztönözni kell az intézmények és az önkormányzati tulajdonú vállalkozások szerepvállalását a kulturális események rendezvények fedezetének megteremtésében.

Az önkormányzat közművelődési feladatának finanszírozásra irányuló állami szerepvállalás és a felmerülő költségek közötti különbség emelkedik, ebből adódóan a feladatellátás újragondolása indokolt, amely meghatározza a megalkotás alatt álló kulturális koncepció mozgásterét is

A város kulturális, művészeti, közéleti eseményeinek megrendezése alapvetően a József Attila Művelődési és Konferenciaközpont lehetőségeire épül. Tervezési szinten az intézmény általános támogatása csupán a működési költségek finanszírozására irányulóan jelenhet meg, kivéve azon események, rendezvények megvalósítását, amelyre címzett önkormányzati források kerülnek elkülönítésre.

Az intézmény költségvetésébe események, rendezvények csak akkor kerülhetnek be, ha a megvalósítás reálisan teljesíthető forrásfeltételei teljes mértékben tisztázottak.

A közművelődési előirányzatból megvalósítandó feladatok finanszírozása érdekében központosított előirányzatot kell elkülöníteni. Ezen előirányzat elsősorban a város szempontjából fontos események (nemzeti ünnepek, jeles napok, hagyományos nagyrendezvények) megrendezésére szolgál fedezetként.

Salgótarján könyvtári feladatai a Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet szervezetrendszerében kerülnek ellátásra. Ennek érdekében a Nógrád Megyei Önkormányzat fenntartásában lévő könyvtár működésének támogatására előirányzatot kell elkülöníteni. Az előirányzat nagyságát a két önkormányzat között létrejött megállapodás szerint kell meghatározni.

Az állampolgárokat érintő információszolgáltatás jelentős része a Városi TV-n keresztül valósul meg. Az önkormányzat információszolgáltatási feladatainak biztosítása érdekében elkülönített előirányzat szükséges. Mivel az önkormányzati forrás korlátozottan áll rendelkezésre a szervezet zavartalan működése érdekében a piaci lehetőségeket fokozottabban kell kihasználnia.

1.3.3.Sportfeladatok

Az önkormányzat által ellátott sportfeladatok állami normatív támogatása komplexen a településüzemeltetési, igazgatási és sportfeladatok jogcímen jelenik meg. Ebből adódóan szinte csak önkormányzati saját forrás finanszírozhatja az önkormányzat vállalt sportfeladatait.

Az önkormányzat saját forrásainak korlátlan bővítése nem lehetséges, ezért egyre erőteljesebb szerepet kell kapjon a többszörös finanszírozás (szponzorok, pályázatok, önkormányzati tulajdonú vállalkozások stb.) annak érdekében, hogy az önkormányzati támogatás nagysága kezelhető szinten maradjon.

A feladatok jelentős része a Létesítmény és Sport Kht. (a továbbiakban: LS Kht.) szervezeti rendszerén keresztül valósul meg. A feladatellátás önkormányzati támogatásának korlátozottsága miatt, feladatra irányuló a jelenlegitől konkrétabb támogatási rendszer kialakítása indokolt. Ezen túlmenő feladatokat az LS Kht. saját

bevételeiből, illetve a pályázatok, szponzorok stb. által rendelkezésre bocsátott forrásoknak kell finanszírozni.

A központosított feladatellátásra elkülönített előirányzat főbb kedvezményezettjei a diák- és szabadidősport, az utánpótlás-nevelés, a verseny- és élsport, valamint a fogyatékkal élők sportja. Az elkülönített előirányzat nagyságát, az önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatairól, a sportfeladatok finanszírozásáról és a sporttámogatás rendszeréről szóló 10/2008. (II.12.) számú rendelete szabályozza.

1.3.4.Ifjúsági feladatok

A tervezhető előirányzat nagyságát a gyermek és ifjúsági koncepcióról szóló 248/2007. (XII.18.) Öh. sz. határozat alapján kell meghatározni.

1.3.5.Civil feladatok

Az előirányzat a város civil társadalmának működését segíti, azokban az esetekben amikor a tevékenységben az önkormányzat érdekeltsége fennáll. A forrás biztosít lehetőséget a civil szervezetek pályázat útján történő támogatására

1.4. Egyéb intézményi feladatellátás tervezési szabályozása

Az önkormányzati tűzoltóság működtetésére a központi költségvetés címzett forrásai szolgálnak. Ezt emelheti az intézmény saját bevétele, esetleg pénzmaradványa, illetve olyan bevétel, amely biztonsággal realizálható. Ezen túl, csak akkor jelenhet meg költségvetési többlettámogatás, ha államilag nem finanszírozott többletfeladatra irányul.

A Csarnok és Piacigazgatóság intézménye által ellátott feladatok fedezetére költségvetési támogatási forrás nem tervezhető. A szükséges fedezetet az intézmény saját bevételeiből kell biztosítsa.

A működési kiadások személyi juttatás előirányzatának meghatározása, figyelemmel az intézményekre vonatkozó tervezési elvekre, a közalkalmazotti bértábla, illetve a Munka Törvénykönyve minimumfeltételei szerint történhet.

A dologi kiadások előirányzatának tervezése az intézményi rendszerben alkalmazott eljárási rend szerint történhet.

1.5. Igazgatás és városüzemeltetés

Az intézményi feladatellátáson kívül eső feladatok megvalósítására vonatkozóan jelenik meg.

A *Polgármesteri Hivatal igazgatási* kiadásai a központosítottan megszervezendő feladatellátás miatt elkülönítetten tervezendő. A kiadások egyrészt a Közgyűlés zavartalan működésére, a döntési folyamatokra, azok végrehajtására teremtik meg az anyagi lehetőségeket. Ez esetben a szükséges forrásoknak rendelkezésre kell állni.

A Polgármesteri Hivatal igazgatási feladatai között megjelenő dologi kiadások előirányzatának meghatározása az intézményeknél alkalmazott tervezési rendszernek megfelelően történhet. További növekedés többletfeladathoz kapcsolódóan tervezhető, illetve akkor, ha a hatékony munka a többletköltségek elismerése nélkül nem valósíthatók meg az önkormányzati irányítás zavartalan fenntartása érdekében.

A *Cigány Kisebbségi Önkormányzat* költségvetésének bevételi főösszege alapvetően az állami támogatás mértéke által megalapozott, amely a Salgótarján Város Közgyűlésével kötött együttműködési megállapodás szerint 530 ezer forint önkormányzati támogatással egészül ki. Ezen túlmenően tervezhető forrás az előző évi pénzmaradvány, illetve a képviselő testület saját bevételekre irányuló döntése alapján jelentkezhet.

A *Szlovák Kisebbségi Önkormányzat* költségvetésének bevételi főösszege a kisebbségeket támogató állami támogatás nagysága által megalapozott, amely a Salgótarján Város Közgyűlésével kötött együttműködési megállapodás szerint 300 ezer forint önkormányzati támogatással egészül ki. Tervezési szinten ezen túlmenően számításba vehető forrás az előző évi pénzmaradvány igénybevétele, illetve a képviselőtestület saját bevételekre irányuló döntése alapján jelentkezhet.

Az igazgatási feladatokon túlmenően az önkormányzati típusú feladatok előirányzatainak kialakítása során az alábbi szabályozást kell alkalmazni:

- A városüzemeltetés feladataira (útfenntartás, vízgazdálkodás, köztemető üzemeltetés, parkfenntartás, köztisztaság) a forrásallokálás során rendelkezésre bocsátható előirányzat növekedése az inflációs várakozásoknak megfelelően növekedhet. Az elfogadható ellátási színvonal megtartása érdekében hatékonyabb feladatvégzés, esetleg külső gazdasági szereplők bevonása indokolt lehet. A park, temető, köztisztaság feladatait ellátó szervezetnek alapvetően a feladatra irányuló

jogszabályok által meghatározott feladatok elvégzésére kell a rendelkezésre bocsátott erőforrásokat felhasználni. Erőteljesen kell támaszkodni a Foglalkoztatási Kht. lehetőségeire.

Utak, hidak fenntartására irányuló előirányzat meghatározásakor figyelemmel kell lenni a kátyúzási feladat felmérésére, az előző időszakokban megvalósult útfelújításokra, illetve az előző évi kátyúzás garanciális feladataira.

- A közvilágítás előirányzata a feladat-ellátási determináció miatt, az elektromos áram díjnövekedésének következtében a szükséges mértékig növekedhet. A korszerű technikai lehetőségek alapján vizsgálni kell a takarékosabb közvilágítás lehetőségét.
- Az önkormányzati bérlakások működésével összefüggésben várható kiadások finanszírozásához szükséges előirányzatot biztosítani kell. Mivel a működtetéssel összefüggésben képződő források (bérleti díj, egyéb bevételek) nem elégségesek a keletkező költségek fedezésére, jelentős önkormányzati forrás-kiegészítés szükséges. Ennek minimalizálása érdekében a lakások bérletére vonatkozó jogszabályok rendelkezéseit szigorúan és határozottan érvényesíteni kell. Minden lehetséges eszközzel meg kell akadályozni a hátralékok növekedését.
Alapvető célkitűzésként szükséges kimondani, Salgótarján város optimális bérlakás állománya nem több 600 lakásnál. A bérlakás gazdálkodásban ezen irányba kell elmozdulni.
- Az önkormányzat tulajdonában álló nem lakás céljára szolgáló helyiségek működési költségei alapvetően a társasházak közös költségeinek finanszírozására irányulnak. A kiadási lehetőség a tervezett inflációs nagyságrendben, illetve esetleg jogszabályváltozás következményeként emelkedhet.
- Az önkormányzati forgalomképes vagyon hasznosításával, kezelésével összefüggésben várható költségek finanszírozására szolgáló előirányzat a vagyonkezelő kalkulációján, számításán alapul.
A vagyonkezeléssel kapcsolatos díjak növekedése átlagban nem haladhatja meg a központi költségvetésben figyelembe vett inflációs mértéket.

Az önkormányzat tulajdonában álló bérlakások esetleges bontását ütemezetten kell végezni, amelyhez a szükséges előirányzatot biztosítani indokolt.

- A városüzemeltetésben jelentkező azonnali beavatkozásra irányuló feladatokat a városgondnoki szolgálaton keresztül végzik. A szervezeten keresztül hatékonyan lehet biztosítani az azonnali beavatkozást igénylő feladatok elvégzését. A feladatellátásra irányuló előirányzat, figyelemmel a várható inflációra, emelkedhet.
- A központi költségvetésből (normatívák és egyéb működési pénzeszközök) az önkormányzat elszámolási kötelezettség mellett kapja a forrásokat. Az előzetesen kalkulált 2008. évi teljesítési adatok alapján az önkormányzatot ezen jogcímen kapott állami forrás esetében visszafizetési kötelezettség terheli. A visszafizetési kötelezettség teljesítése érdekében a szükséges előirányzatot biztosítani kell.
- A Polgármesteri Hivatal fejezetében tervezendő egyéb kiadási tételek nagysága külön mérlegelés, kalkuláció, számítás alapján határozható meg.

1.6.Működési célú pénzeszközátadás államháztartáson kívülre

Pénzátadás valamely önkormányzati érdekeltségbe tartozó feladat elvégzésével összefüggésben jelentkezik.

A koncepció az alábbi feladatok esetében számol pénzátadással:

- Salgótarján és Környéke Egészséges Környezetéért Közalapítvány támogatása
- Nógrád Volán támogatása
- Térfigyelő rendszer működtetése (Közbiztonságért Közalapítvány)

2. Felhalmozási kiadások

A tervezhető felhalmozási feladatok az önkormányzat gazdasági programjának célkitűzései alapján határozandó meg. A tervezés során, első helyen azon kiadási tételeknek kell szerepelni, amelyeknek a kivitelezése a 2008. évről áthúzódott a 2009. évre, illetve a Közgyűlés által a korábbi időszakban már meghatározott új felhalmozási feladatként jelentkezők.

A felhalmozási források korlátozott mértéke miatt egyéb felhalmozási feladatokra, a hosszúlejáratú hitelek tőke és kamatkötelezettségére, illetve a felhalmozások saját erejének

biztosítására meghatározott céltartalék előirányzat elkülönítését követően megjelenő szabad forrás nagyságrendjének megfelelően kerülhet sor.

A felhalmozási források bővítése érdekében a pályázati lehetőségeket olyan mértékig kell kihasználni, amilyen mértékben a saját forráslehetőségek ezt biztosítani tudják. Törekedni kell a maximális eredmény elérésére.

2.1.Felújítások

A tervezés alapelve szerint a felújítási tételeket a kivitelezéshez szükséges teljes előirányzattal kell tervezni. Kivételt képeznek azok a feladatok, amelyek megvalósításához pályázati, vagy egyéb támogatási forrás várható, mert ez esetben a saját erő nagyságrendjében kell az előirányzatot elkülöníteni. A feladat finanszírozásához szükséges teljes előirányzat ez esetekben a költségvetési év során a beérkező pályázati és egyéb forrásokkal együtt alakul ki.

Azon tervezési, engedélyezési és egyéb kiadásokra irányuló előirányzatokat, amelyek a 2010. év felújításainak előkészítése érdekében szükségesek, a szükséges teljes előirányzattal kell szerepeltetni a kiadási tételek között.

Az intézményi épületek felújítási céljainak rangsor meghatározásánál az élet- és balesetveszély elhárítása, valamint az üzemelést megakadályozó feladatoknak elsőbbséget kell adni, törekedve a komplex kivitelezésre. Az intézményeket érintően olyan komplex felújítási feladatok elvégzését indokolt előkészíteni, amely esetében a ráfordítás megtakarításokon keresztül megtérül.

Az önkormányzati út, járda, egyéb közterület felújítási feladatok rangsorolását el kell végezni, amelyek csak a legfontosabb munkálatok elvégzésére irányulhatnak. Kivitelezésre, a rendelkezésre álló források alapján kerülhet sor, amelyen belül elsőbbséget kell biztosítani a helyi tömegközlekedés feltételeinek biztosításának.

Az önkormányzati bérlakások felújítására a felhasználási kötöttségű lakásértékesítési bevétel szolgál, amely kiegészülhet pályázati forrásokkal.

2.2.Beruházások

A beruházások esetében is a tervezés alapelve azonos kell legyen. Ez alapján a beruházási tételeket a kivitelezéshez szükséges teljes előirányzattal kell tervezni. Kivételt képeznek azok a feladatok, amelyek megvalósításához pályázati, vagy egyéb támogatási forrás várható, mert ez esetben a saját erő nagyságrendjében kell az előirányzatot elkülöníteni. A feladat finanszírozásához szükséges teljes előirányzat ez esetekben a költségvetési év során a beérkező pályázati és egyéb forrásokkal együtt alakul ki.

A folyamatban lévő, illetve a Közgyűlés által már korábban meghatározott feladatok elsőbbséget kapnak a kiadási tételek meghatározása során. Kiemelt fontosságú feladatként jelentkezik a Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon Kodály Zoltán Tagiskolájának komplex felújítása és bővítése, valamint ezzel összefüggésben az Arany János Tagiskola részleges felújítása.

A 2010. évi beruházások előkészítéseként megjelenő tervezési, engedélyezési és egyéb kiadási tételek finanszírozására szolgáló előirányzatokat teljes összegében kell tervezni.

Beruházási feladatok meghatározásánál fontos pozitív értékelési szempont, hogy a projektek továbbhasznosítással megtérülnek-e, vagy olyan megtakarítást eredményeznek, amelyeken keresztül biztosítható a kiadás visszatérülése.

3. Adósságszolgálat

A költségvetésben végbemenő folyamatok számottevő gondjai mellett jelentős problémát jelentenek az adósságszolgálati terhek, illetve az ezzel kapcsolatos fizetési kötelezettségek, rontva a működés és felhalmozás finanszírozási pozícióját.

Az adósságszolgálati fizetési kötelezettségek nagymértékű determinációt jelentenek az önkormányzat költségvetése számára.

Az önkormányzat 2009. január 1-jei adósságállományának várható összetétele az alábbi:

- hosszúlejáratú hitelállomány	1.946.031 ezer forint
- hosszúlejáratú hitelállomány kamatkötelezettsége	195.894 ezer forint
- rövidlejáratú hitelállomány	500.000 ezer forint
- rövidlejáratú hitelállomány kamatkötelezettsége	45.500 ezer forint

A 2009. év január 1-jei adósságállományból adódó 2009. évet érintően a költségvetési tervezés számára,

- tőketörlesztésként 798.065 ezer forint
- kamatfizetésként 104.094 ezer forint

kiadás jelentkezik előirányzati szinten.

A működési oldal forrásainak bővítésére a költségvetési koncepció 500.000 ezer forint éven belüli lejáratú hitelfelvétellel számol, amelynek igénybevételére 2009. év utolsó hónapjában kerül sor, így kamatkötelezettség ez évben nem jelentkezik számottevően.

A költségvetési elszámolási számla likviditásának biztosítása, az átmeneti forráshiányok pótlása nem nélkülözheti a korábbi években is alkalmazott 200.000 ezer forint folyószámlahitel és bérhitel keret fenntartását a 2009. évben is. Ezen technikai hitelkeret használata várhatóan további 8.750 ezer forint kamatkötelezettséget jelent.

A felhalmozási terület forráslehetőségeinek bővítésére a koncepció jelenleg a tervezett hitelfelvétel alapján az alábbi jogcímenek számol kiadással:

- 290.000 ezer forint a Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon iskolaépületének felújítása miatt
- 200.000 ezer forint általános felhasználású hitelfelvétel miatt
- 100.000 ezer forint temetőbővítés miatt
- 60.000 ezer forint a szennyvízcsatorna hálózatbővítő beruházása miatti lakástakarékpénztári tagok támogatása miatt

A tervezett hitelfelvetelek miatt a felmerülő költségek finanszírozása érdekében további 12.283 ezer forint előirányzat elkülönítése szükséges.

4. Tartalékok

Általános tartalék jogcímen a koncepció 10.000 ezer forint előirányzattal számol.

A céltartalék előirányzatai teszik lehetővé azon feladatok megvalósítását, amelyek esetében a felhasználási célok ismertek, de a konkrét feladatokkal kapcsolatosan az összegek és a kiadások helyeiről nincs tudomás a tervezés időszakában.

A jelenleg meghatározott jogcímenek a részletes költségvetés kialakítása során bővíhetnek, ha a célmeghatározás indokolttá teszi.

A működés területét érintő jogcímek:

- Képviselői alap
- Intézményvezetők jutalmazási előirányzata
- Kiemelkedő munkát végző pedagógusok anyagi elismerése
- Alsó tagozatos tanulók bérlet támogatása
- Tankönyvtámogatás
- Integráltan nevelt sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek gyógypedagógiai ellátása
- Érettségi és szakmai vizsgák
- Kistérségi feladatellátás tartaléka
- Működési (vis maior) tartalék

A felhalmozás területét érintő jogcímek:

- Felhalmozási pályázatok saját ereje
- Parkoló építési alap
- Térségi Integrált Szakképző Központ

5. Önkormányzaton kívüli feladatellátás

A költségvetés elkülönített fejezetében megjelenő Nógrád Megyei Szakképzés-szervezési Társulás, valamint a Kelet-Nógrádi Hulladékrehabilitációs Társulás, mint önállóan gazdálkodó költségvetési szervek költségvetéseit a társulási tanács döntésének megfelelő tartalommal kell az önkormányzati költségvetésben szerepeltetni.

VI.

A költségvetési deficit finanszírozása

Az önkormányzati költségvetés előzetes számítása mind a működési, mind a felhalmozási szektorban jelentős forráshiányt mutat. A költségvetés elsődleges egyenlege negatív, ami azt jelenti, hogy a kalkuláció során számításba vett összes bevétel, a tervezett hitelek nélkül, nem fedezi a kiadásokat. Ez azért jelent problémát, mert így a hitelfelvétel nem döntés kérdése, hanem determináció, hiszen hitel tervezése nélkül semmiképpen nem lehet egyensúlyos költségvetést kialakítani.

Mivel a hitelfelvétel nagyságát a költségvetés terhelhetősége, illetve a bankok megítélése szerinti hitelképesség mértéke határozza meg, nem lehet csupán szándék szerinti nagyságrendben a hitel-igénybevételt tervezni.

A költségvetési koncepció, az alábbi hitelösszegek tervezésével számol:

Működés

- Éven belüli rövidlejáratú hitel 500.000 ezer forint

A működési szektor csupán annyi működési hitelfelvétellel számol, mint amennyi az előző évben igénybevett hitelösszeg visszafizetése.

Felhalmozás

- Iskolaépület felújítása, rekonstrukciója 290.000 ezer forint
- Általános felhalmozási feladatokhoz 200.000 ezer forint
- Temetőbővítés finanszírozására 100.000 ezer forint
- Szennyvízcsatorna bővítés lakosság támogatására 60.000 ezer forint
(a hitel 2008. évben megnyílt, csupán igénybevétel történik)
- TISZK pályázati erő biztosítására 58.783 ezer forint

A költségvetési éven belül a pénzforgalmi likviditás fenntartása érdekében a koncepcionális modell az alábbi technikai hitelkeretek megnyitásával és folyamatos igénybevételével számol:

- Folyószámlahitel 200.000 ezer forint
- bérhitel 200.000 ezer forint

A folyószámla és a bérhitelkeret technikai jellege miatt a költségvetési év végén állománnyal nem zárhat.

Az előzetes számítások szerint várható költségvetési fedezetlenség megszüntetésére a részletes költségvetés-készítés során kell megoldást találni, figyelemmel a Magyar Köztársaság elfogadott költségvetési törvényének önkormányzatokat érintő forrásszabályozására is. A deficit megszüntetése érdekében olyan megoldások szükségesek, amelyek biztosítják a 2009. évi részletes és végrehajtható költségvetés kialakítását, lehetőleg olyan módon, hogy a későbbi évekre vonatkozóan is tegye lehetővé az olcsóbb közfeladat ellátás fenntartható finanszírozását. Mivel a rövidtávon eredményt hozó hatékonyságnövelő, racionálisabb pénzfelhasználást eredményező lehetőségek kimerültek, több év távlatában kiterjedő megoldások irányába kell fordulni.

Határozati javaslat

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése megtárgyalta az önkormányzat 2009. évi önkormányzati költségvetéséről szóló koncepciót és az abban foglaltakat elfogadja. A közgyűlés utasítja a Jegyzőt, hogy az előterjesztésben meghatározottakat a részletes költségvetés kidolgozása során érvényesítse.

Határidő: folyamatos

Felelős: dr. Kádár Zsombor jegyző

Salgótarján, 2008. november 14.

Székyné dr. Sztrémi Melinda
polgármester